

Hindulaisuus

Jyri Komulainen

Mitä on hindulaisuus?

- vrt. 'uskonnon' määrittelyn ongelmat
- Hindulaisuus' sateenvarjokäsite, jonka alla intialaisia uskonnollisia traditioita
- *sanatana dharma* eli "ikuinen dharma" (*dharma* ≈ ikuinen maailmanjärjestys)
- Perinteinen hindun vastaus kysymykseen, mikä on hänen uskontonsa, on ollut kasti tai yhteisö

Hindulaisuuden levinneisyys

- Intiassa 80,5 % hinduja
 - Tilastojen poliittinen merkitys (esim. hindulainen nationalismi)
 - Onko oikein lukea *dalitien* ja *adivasien* uskonnot ”hindulaisuuden” piiriin?
- Muu Etelä-Aasia, erityisesti Sri Lanka ja Nepal
- Hindulaisuus diasporassa:
 - Malesia, Indonesia, Mauritius, Surinam, Trinidad, Fiji, Itä- ja Etelä-Afrikka etc.
 - USA, Eurooppa (erityisesti Iso-Britannia, Hollanti)
- Lisäksi: uushindulaisuuden globaali vaikutus (usein erillään etnisestä hindulaisuudesta!)

Hindulaisuuden määrittely

■ ”Hindulaisuus”:

- Historiallisesti rakentunut kategoria (alunperin ’hindu’ tarkoitti ihmisiä, jotka asuivat Indus-joen tuolla puolen)
- vahvasti sitoutunut Intian maaperään: Intian ulkopuolinen maailman rituaalisesti epäpuhdas (*mleccha*)
- Sisäisesti erittäin monimuotoinen → Monikko osuvampi: ”hindulaisuudet”?

■ Onko yhtä kriteeriä määritellä ”hindulaisuus”?

- Reinkarnaatio: ei, koska myös mm. buddhalaisuudessa, jainalaisuudessa, sikhismissä
- Monismi: ei, vain yksi koulukunta hindulaisessa filosofiassa vaikka lännessä tunnetuin
- Vedat auktoriteettina: ehkä tietyin varauksin

Perinteinen hindulaisuus on vahvasti etninen uskonto

Hindulaisuuden kolme tietä

- Perinteisesti voidaan erotella kolme ”pelastustietä” (*marga*), jotka limittyneet toisiinsa → yksi ja sama hindu voi seurata eri tilanteissa kaikkia näistä
- *Sadhana* merkitsee, että hindulla on tietty joustavuus uskonnonharjoittamisen tapojen valitsemisessa *annetuissa* raameissa

Karmamarga, "Tekojen tie"

Kastisysteemi

Jnanamarga: Askeettien tie

Jñanamarga, ”tiedon tie”

- Veda-kirjojen nuorimmissa osissa, Upanishadeissa (noin 1000-500 eKr) syntyy uusi mystinen ajattelutapa :
 - vastaveto tuon ajan monimutkaiselle uhriuskonnolle
 - sisäinen maailma ratkaisevin: rituaalien sisäistäminen (vrt. askeetin oranssi kaapu)
- Uusia teologisia ideoita:
 - käsitteet 'Brahman' ja 'atman'
 - ajatus jälleensyntymisistä sekä siitä vapautumisesta (moksha)
 - oikea tieto ratkaisevinta, oivallus
 - maailmasta luopumisen merkitys

Mystinen tieto keskeistä myös uushindulaisuudessa

Bhaktimarga, "palvonnann tie"

Bhaktimarga, ”palvovan antaumuksen tie”

- *bhakti* = rakastava palvonta
- Historiallisesti nuorin *marga* mutta kansan hindulaisuus useimmiten bhaktia:
 - Palvonta Hindu temppeleissä niin juhlien aikaan kuin yksityinen hurskauselämä ilmentävät bhaktin teologisia ideoita
 - Myös monet ”guru-liikkeet” ovat käytännössä bhakti-liikkeitä (vaikkakin opetuksessa heijastuu jñanamarga), esim. Satya Sai Baba, Äiti Amma

Hindulainen pantheon

Populaarin hindulaisuuden jumalakuva

- Huolimatta monista jumalista/jumalattarista, useimmat hindut ovat teistejä:
 - ”On vain yksi Herra (*Bhagavan, Ishvara*)”
 - Jumala pikemminkin persoonallinen kuin persoonaton
- Hindulaisuuden nykyiset pääsuuntaukset (*sampradaya*):
 - Vaishnavat (Vishnu ylimpänä jumaluutena)
 - Shaivat (Shiva ylimpänä jumaluutena)
 - Shaktat (Jumalatar ylimpänä jumaluutena, esim. Kali, Durga)

Hindulaisen pantheonin inklusiivisuus?

Puja ja sen peruspiirteet

- Temple (*mandir*):
 - jumaluuden asuinpaikkana kaikkein pyhin (*garbhagriha* eli ”kohtutalo”)
 - hindulainen temppelikultti yksityistä eli kukin itseksensä kohtaa jumalan/jumalattaren, ei siis varsinaista seurakuntaa (tosin juhlat yhteisöllisiä)
- *Puja* → tavoitteena jumaluuden näkeminen (*darshana*)
 - Arati eli lamppurituaali
 - Prasad eli uhrilahja

Bhaktimarga: Puja

Temppelin (*mandir*) merkitys

Arati

Prasad

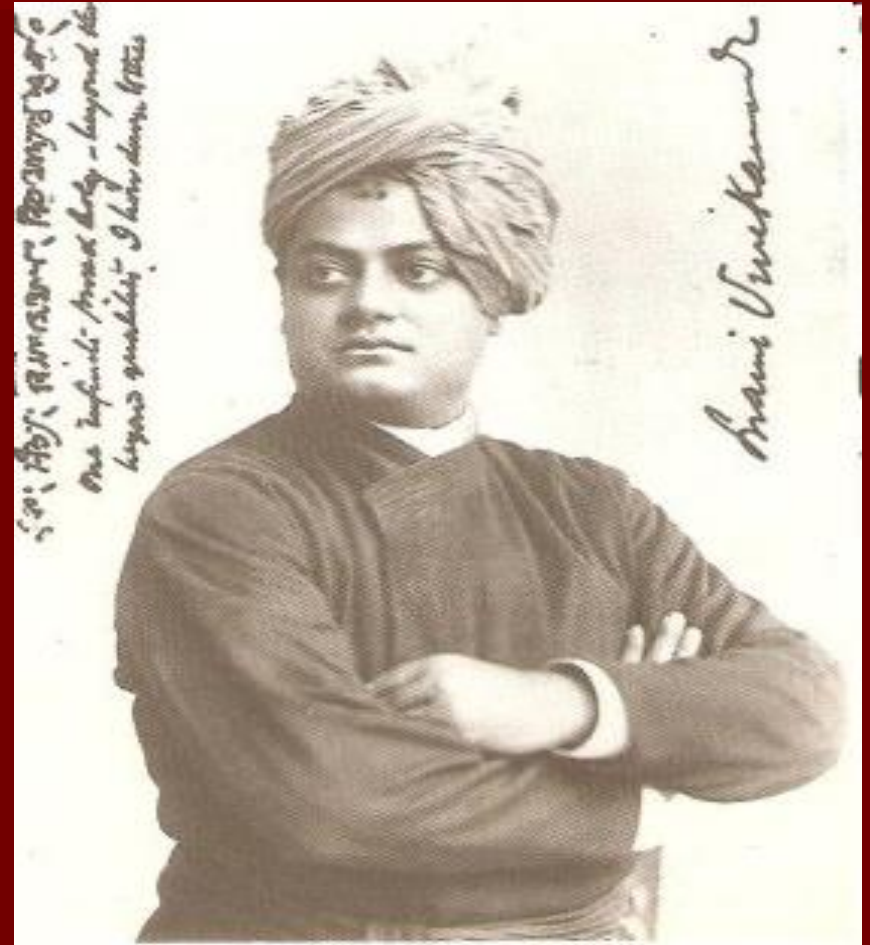
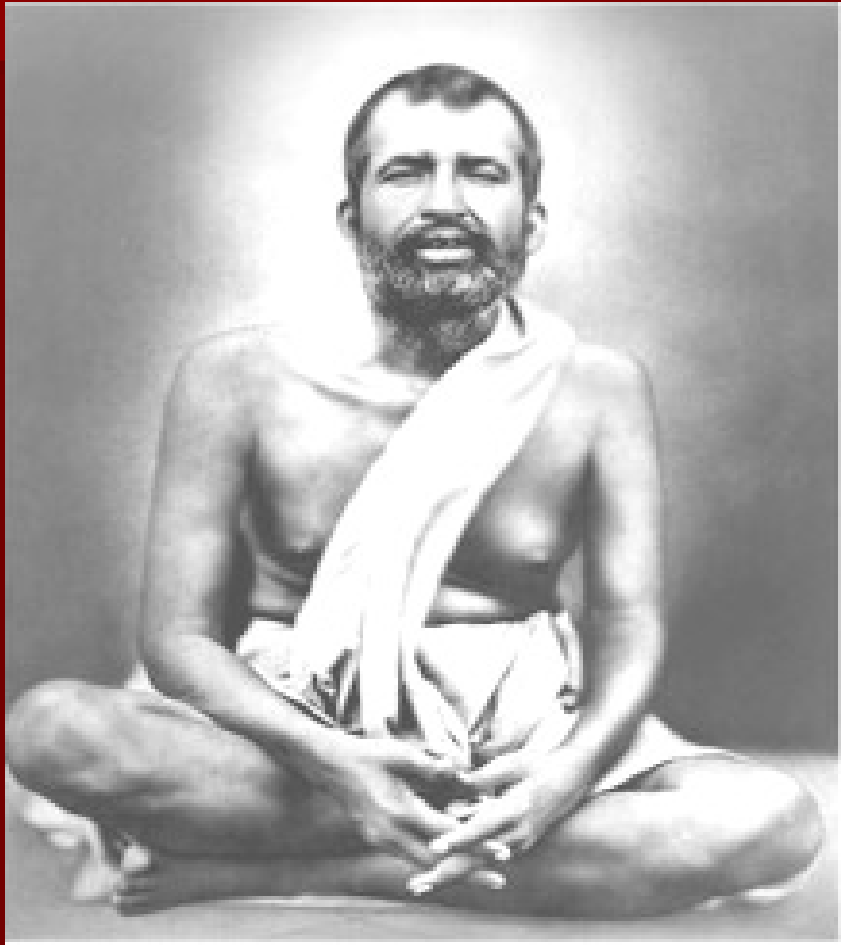

Hindu-*puja* välittää yksilölle jumalallisen siunauksen

Uushindulaisuus uutena historiallisena kerrostumana

Hindulaisen lähetystyön alku

- Ramakrishna (1836-1886):
 - Bengalilainen mystikko → ”Kaikki uskonnon johtavat samaan päämäärään”
- Swami Vivekananda (1863-1902):
 - muotoli Ramakrishnan kokemuksen pohjalta teologian
 - esiintyminen Maailman uskontoparlamentissa Chicagossa 1893
 - Ks. esim. <http://www.belurmath.org/>

Vivekanandan hindulaisuus

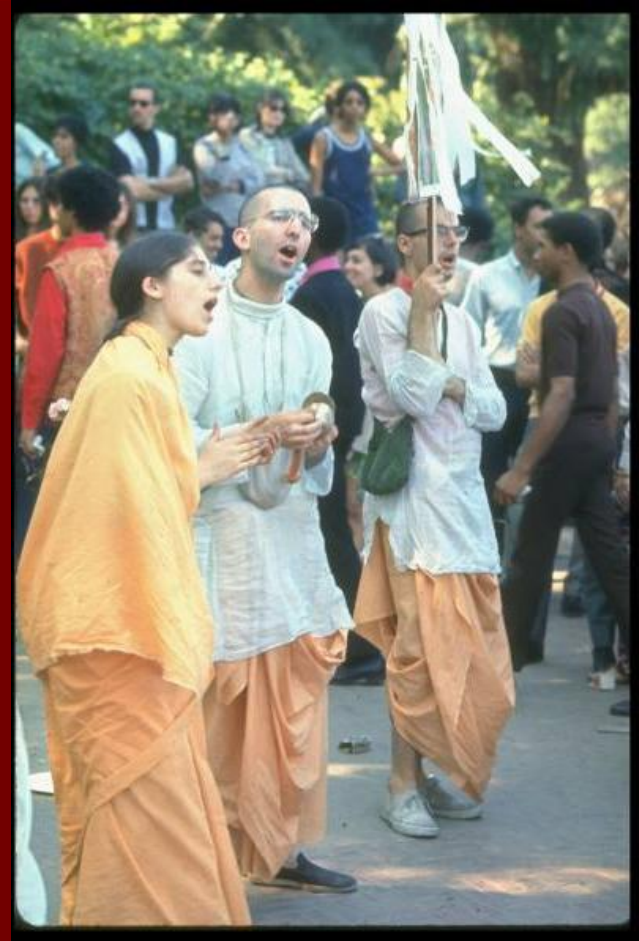
- *advaita vedantan* ykseysoppi kaiken hindulaisuuden (ja uskonnollisuuden) kruunu
 - stereotypia henkinen Intia ja materialistinen länsi
 - hindulaisuus suvaitsevana uskontona
 - altruistisen työn merkitys
 - myöhemmin samaa linjaa: Radhakrishnan, Mahatma Gandhi
- vaikuttanut voimakkaasti länsimaiseen hindulaisuuskuvaan ja vinouttaunut sitä (mm. kouluopetus)

Hindulaisuus Suomessa

- Eteläaasialaisia maahanmuuttajia suhteellisen vähän
- Suomessa ei vakiintuneita maahanmuuttaja-hindujen yhteisöjä
- hindulaiset vaikutteet enemmänkin uususkonnollisuuden kautta, esim. jälleensyntymisusko (14 %) suomalaisista, New Age, jooga, uushindulaiset liikkeet

ISKCON

- Traditionaalista Gaudiya Vaishnavismia, jonka toi länteen Swami Prabhupada (1896-1977)
- Krishna-bhakti Suomeen 1970-luvulla, keskus 1982

Amma

"SPIRITUALITY IS NOT BLIND FAITH!
IT IS THE LUMINANCE THAT DESTROYS THE BLINDNESS
OF ILLUSION. IT TEACHES US TO FACE ANY ADVERSE
CIRCUMSTANCE OR OBSTACLE WITH A SMILE"

Amma cards @ Amritapuri.org

Amman tunnettuisuus Suomessa

- <http://www.hs.fi/kotimaa/artikkeli/%C3%84iti+Amma+vierailee+taas+Suomessa/1135240750037?ref=rss>
- Amma (s. 1953), "halaava pyhimys" Keralasta
- Suomen Amma-keskus perustettiin 1998
- Aktiivisia jäseniä 200-300, muutamien julkkisten mielenkiinto taannut huomion
- Bhakti + advaita ja rakkauden universaali sanoma

Buddhalaisuus

Buddhalaisuuden perusta

- Buddha, hänen elämänsä ja opetuksensa:
 - Kotinsa hylännyt prinssi etsii vapautusta askeesin avulla
 - Valaistuminen: kaiken katoavuus, kaiken kytkeytyminen yhteen, ei jumalallista perustaa (a-teismi), ei pysyvää inhimillistä itseä (an-atta –oppi)... Kohtuus, ei-kiinnittyminen, 4 jaloa totuutta

Buddhalaisuuden myöhemmät vaiheet

- Buddhan jälkeen opin kiteyttäminen ja opilliset eroavaisuudet:
 - ”Turvaan buddhaan, turvaan dharmaan, turvaan sanghaan”
 - meditatiivisia painotuksia ja palvonnallisia painotuksia
- leviäminen ja sopeutuminen erilaisiin kulttuurisiin konteksteihin:
 - Instrumentalistinen käsitys uskonnoista ja kulttuureista (vrt. esim. Dalai Laman kommentit)

Buddhalaisuus lännessä

- Buddhalainen filosofia kiehtonut ja kiehtoo länsimaalaisia (elämänfilosofinen ulottuvuus, ei ritualismi)
- Erityisesti Tiibetin buddhalaisuus, Japanin zen
- Vrt. maahanmuuttajien perinteinen, lähtömaan kulttuurin mukainen buddhalaisuus